

Svar på frågor från LSS-RÅDET 2017-09-13

Frågor som rör boende

Bakgrund ges på mötet men frågorna kan besvaras på nästföljande LSS-råd.

Vi utgår från Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Mål 1 med delmål:

Hur gör ni/vad ligger till grund för byte av verksamhetsanordnare av bostad? Hur är de boende involverade?

Svar:

I nämndens verksamhetsplan för 2017-2019 anges att de ekonomiska förutsättningarna är en stor utmaning för nämnden. Att erbjuda insatser som håller god kvalitet, till så låg kostnad som möjligt, är en förutsättning för att uppnå ekonomi i balans under planperioden samt på längre sikt.

Ett inslag i nämndens möjlighet att utveckla kvalitet och resurseffektivitet är konkurrensutsättning av verksamheter. Enligt kommunallagen kan kommunen överlåta vissa kommunala angelägenheter till privata utförare att utföra. Om kommunen väljer detta ska en upphandling göras enligt lag om offentlig upphandling (LOU) alternativt lag om valfrihetssystem (LOV). I plan för hållbart boende har nämnden angett som avsikt att mer än 50% av nämndens verksamhet baserat på omslutning ska drivas i kommunens egen regi. Idag är situationen att drygt 50 % av boenden inom omsorgsnämnden drivs av egen regi. Vid ställningstagande om en upphandling ska ske och vilka enheter som föreslås ingå i en konkurrensutsättning så är det flera faktorer att ta hänsyn till innan beslut fattas bl a situationen och nuläget på boendet, lokalernas utformning, ekonomiska faktorer och särskild kompetens som finns vid boendet. Avtalsperioder i upphandlingar enligt LOU är i regel 3 år med möjlighet till förlängning 1+1 år, totalt 5 år. Avtalsperioder kan variera och vissa verksamheter kan ha en längre avtalsperiod för att öka kontinuitet mm. Avtalslängden avgörs från boende till boende och vad som bedöms mest lämpligt. Innan avtalsperiod går ut måste ställningstagande göras om verksamheten ska konkurrensutsättas igen eller överlåtas till egen regi att drivas.

I all verksamhet oavsett om den drivs i egen regi eller av privat utförare ställs höga kvalitetskrav. Vid upphandlingar har nämnden utvecklat en upphandlings- och värderingsmodell benämnd bästa förhållande pris och kvalitet. Ett viktigt inslag är de kvalitetsmervärden som nämnden fastställt ska utgöra en del i värderingen. Utförare som i sitt anbud anger att man är beredd att avtala om dessa har fördel av detta vid värdering av anbud.

Vid byte av ansvarig utförare informeras de boende och deras företrädare vid särskilda möten på boendet om förändringen. I avtal finns krav på både avlämnande utförare och tillträdande utförare att samarbete och byte ska ske i trygga former med stor hänsyn till de boendes behov. Ett utvecklingsområde för nämnd och förvaltning är på vilket sätt boende och boendes företrädare ska kunna medverka och vara delaktiga inför en upphandling och i en upphandlingsprocess. Här kan kanske delaktighet utifrån delaktighetsmodell och samtalsslingor vara något att utveckla i dessa situationer.

Kontrolleras nya utförare tex genom kontakt med andra kommuner där de bedriver verksamhet?

Svar:

Ja, referenser kan tas på anbudsgivarna.

Kan en privat utförare ansvara för bara en enhet i Uppsala kommun? Om så – hur säkerställs tillgänglighet/närhet till tex chef och MAS? Om inte – var går gränsen för antal enheter?

Svar:

En privat utförare kan ansvara för en eller flera enheter. I förfrågningsunderlaget anges hur tillgänglighet till chef och MAS ska finnas och är ett viktigt ska-krav som avtalas om. Detta kontrolleras vid avtalsuppföljningar Förvaltningens bedömning är att per enhet ska finnas 25-33% chef. MAS ska tillhandahållas enligt socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. I vissa situationer när en verksamhet är i behov av stöd för utveckling pga t ex särskilda skäl är det viktigt att närvaro av chef anpassas och kan vara högre för att ge verksamheten rätt förutsättningar till stöd och trygghet. Närvarande chef och chef med rätt ledarskap är en viktig kvalitetsfaktor för de boende och medarbetare i boendeenheten.

Mål 2 med delmål:

Hur arbetar ni med utbildning av personal, tjänstemän och politiker för att nå målen? Se bilaga från UNT.

Svar:

I uppdrag och förfrågningsunderlag ställer nämnden krav att utföraren ska ha personal med sådan kompetens och erfarenhet i verksamheterna att den kan tillgodose den enskildes behov av omsorg, hälso- och sjukvård, habilitering rehabilitering, kommunikation och stöd. Vidare kravställs att personalen ska ges erforderligt stöd i form av handledning och konsultation. Viktiga samarbetspartners är habiliteringen och psykiatrin i region Uppsala där särskild kompetens och stöd finns för personal kring nämndens

målgrupper. Det sk KUP-teamet - Konsultationsteam Utvecklingsstörning och Psykisk ohälsa är ett tvärfackligt team bestående av kurator, neuropsykolog, psykiater och samordnare vid Uppsala kommun. KUP erbjuder kostnadsfri konsultation och vänder sig till personal och chefer inom alla privata och kommunala verksamheter inom Uppsala län som arbetar med personer med utvecklingsstörning och psykisk ohälsa. Infoteket på habiliteringen har bra föreläsningar och litteratur som verksamheter kostnadsfritt kan ta del av. Förvaltningen ger också möjlighet till medarbetare inom myndighet och egen regin att ta del av kurser och föreläsningar utifrån respektive verksamhets behov. Nämndledamöter tar del av kurser och information när erbjudande ges.

Mål 3 med delmål:

Hur arbetar ni för att utveckla Alternativ och kompletterande information, AKK?

Svar:

All verksamhet informeras om och har möjlighet att ta del av habiliteringens kunskaper och råd och stöd kring AKK. Infoteket har ett stort utbud av litteratur och region Uppsala har webbaserade kurser. Ordbild inom daglig verksamhet i Uppsala kommun gör produkter på beställning som är till stor hjälp. Verksamheten tar också emot studiebesök för att sprida kunskap om bildstöd och gör också utställningar för att sprida kunskap om bildstöd. AKK är ett viktigt utvecklingsområde där det finns möjlighet till innovativa lösningar. Förvaltning och nämnd är positiva till att hitta samarbetsformer för en fortsatt utveckling inom området.

Mål 7 med delmål:

Hur arbetar ni för att korta köerna till bostad och öka valmöjligheten? Hur informerar ni om möjligheten att byta?

Svar:

Nämnden har en kontinuerlig utbyggnad av LSS- och SoLboenden men det är fortfarande brist på bostäder och svårigheter att verkställa beslut inom tre månader. Nedan redovisas aktuellt läge för ej verkställda beslut boenden.

Beviljade LSS- och SoLbeslut boenden som ej verkställts inom tre månader, 2017-09-30

LSS-insatser	Antal män	Antal kvinnor	Totalt antal
Annan särskilt anpassad bostad, LSS	1	0	1
Bostad med särskild service, LSS (barn)	1	0	1
Bostad med särskild service, LSS (vuxna)	29	29	58

SoL-insatser	Antal män	Antal kvinnor	Totalt antal
Annan särskilt anpassad bostad, SoL	1	0	1
Annat boende träningsboende, SoL	0	1	1
Särskilt boende socialpsykiatri, SoL	2	2	4

Nya boenden som startas upp närmaste tiden och som kommer att påverka verkställighet och kö är:

LSS boende riktade för yngre personer med demenssjukdom
6 lägenheter boende och 2 platser korttidsvård, lokalisering Gamla Uppsala
Start oktober 2017

LSS boende riktade för personer med utvecklingsstörning och stora omvårdnadsbehov
6 lägenheter boende, lokalisering Bälinge
Start januari 2018

LSS boende riktade för personer med utvecklingsstörning och mindre omvårdnadsbehov
6 lägenheter boende, lokalisering Norby
Start januari 2018

LSS boende riktade för personer med autismspektrum
9 lägenheter boende med ytterligare 3 lägenheter i anslutning till boendeenhet,
lokalisering Gottsunda
Start januari 2018

I samband med att nämnden antar verksamhetsplan för kommande verksamhets- och budgetår så beslutar man också om dokumentet Hållbart boende. Dokumentet är en beskrivning av behov av boenden och inriktning för att möta behoven. Dokumentet är också en beställning till stadsbyggnadsförvaltningen att ta fram förslag till mark och boenden.

För att utveckla och förbättra processerna kring boendeområdet så har förvaltningen startat upp en struktur, Arena för boendepanering och planering för hållbart boende. (**Bilaga**).

Vid önskemål att byta bostad kan den enskilde och/eller dennes företrädare vända sig till biståndshandläggare för att framföra önskemålet. Det är viktigt att verksamhet som uppfattar att den enskilde har behov av byte av bostad av olika skäl hjälper den enskilde att framföra detta till biståndshandläggare.

När beslut om bostad tagits och under kötiden. Vad erbjuds i stället?**Svar:**

Vid beslut om boende som inte kan verkställas omgående eller i närtid utreds också behov av stöd i väntan på boende. Insatser som bl a kan vara aktuella är avlösning, korttidsvård, hemtjänst/stöd i assistansliknande form, ledsagarservice. Ibland går det att finna tillfälliga alternativa boendelösningar med stöd.

Hur följs fritiden upp, se HL-intervju**Svar:**

Förvaltningen följer upp verksamheter som har uppdrag eller avtal med nämnden, dels genom avtalsuppföljningar och dels genom individuppföljningar. Många gånger är dessa samordnade för att se om det finns systemfel hos utföraren. Finns det brister hos utföraren i genomförande så beslutar förvaltningen om att utföraren ska ta fram åtgärds – och handlingsplan för att komma tillrätta med bristerna. Vid allvarliga brister och när brister inte åtgärdas enligt godkänd handlingsplan kan nämnden ta ut vite av utföraren. En sista möjlighet är att säga upp avtalet om bristerna kvarstår. Ett viktigt inslag i uppföljningarna är om det finns genomförandeplaner och att dessa innehåller den enskildes behov och önskningsar om fritiden samt hur stödet för detta genomförs. Uppföljning sker också hur aktivitetsombuden fungerar på enheten/enheterna. Hösten 2017 arbetar förvaltningen med att ta fram planer för uppföljning på avtals- och individnivå för fortsatt utveckling av dessa, både planerade och händelsestyrda uppföljningar.

Vem ansvarar för underhåll av LSS-bostäder?**Svar:**

Ansvaret för underhåll av LSS-bostäder kan variera.

Vid ramavtalsupphandlade boenden där utföraren har ett fastighetsansvar eller ett avtal med en fastighetsägare är ansvaret utförarens eller fastighetsägarens utifrån hyresavtal sinsemellan.

Vid boenden där kommunen har avtal med en fastighetsägare och bedriver verksamhet i fastigheten så finns hyresavtal mellan stadbyggnadsförvaltningen och fastighetsägaren samt ett internhyresavtal mellan stadsbyggnadsförvaltningen och omsorgsförvaltningen. Hyresavtalen innehåller ”gränsdragningslistor” som tydliggör vilken av parterna som är ansvarig för vad. Den som är utförare av verksamheten i boendet (egen regi eller upphandlad utförare) har i sin tur i uppdrag eller avtal tydlighet vad som man som utförare ansvarar för.

Vid boenden där kommunen äger fastigheten så finns ett internhyresavtal mellan stadsbyggnadsförvaltningen och omsorgsförvaltningen där ansvar tydliggörs i gränsdragningslistor. Den som är utförare av verksamheten i boendet (egen regi eller upphandlad utförare) har i sin tur i uppdrag eller avtal tydlighet vad som man som utförare ansvarar för.

Vem ansvarar när en LSS-bostad måste saneras?

Svar:

Beroende på vad som är orsak till behov av sanering så kan ansvaret variera. Är uppkomsten av behov av reovering orsakad av den boende så saneras boendet genom överenskommelse mellan fastighetsägaren/stadsbyggnadsförvaltningen och omsorgsförvaltningen. Fördelning av kostnadsansvar sker också genom överenskommelse om den mellan de olika parterna och utifrån hyresavtalets utformning. Bedömning görs också om den boendes ansvar för uppkommen skada. Det är viktigt att den boende har hemförsäkring som kan träda in vid den boendes ansvar. Vid hyrestecknande informeras alltid om vikten att hemförsäkring finns.

Får alla sina individuella behov tillfredsställda? Hur säkerställs det?

Svar:

I förfrågningsunderlag, uppdrag och avtal tydliggörs vilka ska- och kvalitetskrav som gäller för utföraren att svara upp emot. Utförarnas ledningssystem för kvalitet med egenkontroller och klagomålshanteringssystem är viktiga inslag att utförarna i första hand själva säkerställer sitt uppdrag och att den enskilde får sina individuella behov tillfredsställda. Myndighetens individuppföljningar, planerade och händelsestyrda uppföljningar är också viktiga inslag för att säkerställa att individuella behov tillfredsställs. Kontroller av genomförandeplaner, hur och när de kommit till, innehåll och att de genomförs är en del i uppföljningarna. Delaktighetsmodell med samtalsslingor och införande av brukarrevisioner ser nämnd och förvaltning som utvecklingsområden för att ytterligare säkerställa att individuella behov blir tillfredsställda.

Mål 8 och delmål:

Hur arbetar ni för att personer med LSS-beslut ska kunna bilda familj utan att stödet minskar?

Svar:

Varje förändring i den enskildes livssituation måste mötas upp med utredning om förändrade behov också ska föranleda beslut om ändrade insatser. En viktig insats kan vara att stödja byte till en större bostad. Det samlade behovet av insatser vid en förändrad

familjesituation är viktig att utreda och anpassa insatser för att tillgodose såväl de enskildas behov som familjens samlade behov. Råd och stöd kan vara inslag i det som också behövs och ges eller förmedlas.

Hur arbetar ni för att stöd ges/förändras vid skilsmässa?

Svar:

Om den enskilde har stöd från verksamhet och det sker förändringar i livssituationen som medför att behov förändras så är det viktigt att verksamheten stödjer den enskilde att söka biståndshandläggare för att utreda behov av insatser i den nya livssituationen. Det kan också finnas behov av råd och stöd i en krissituation från instanser som är kunniga att vara behjälpliga i dessa situationer – verksamhet och myndighet kan vara förmedlare av sådan hjälp och också inhämta kunskap för att ge stöd i vardagssituationen. I varje situation måste stöd utvecklas individuellt med stor respekt för den enskilde.

Hur arbetar ni för att säkerställa att man får träffa sin familj och vänner under sin fritid, oavsett ålder?

Svar:

Den enskildes kontaktnät och önskemål om umgänge ska vara tydliggjort i genomförandeplan, när och hur man önskar dessa kontakter och möten. Uppstår behov av spontanmöten ska verksamheten försöka stödja och hjälpa den enskilde göra dessa träffar. En god kontakt och bra samarbete med den enskildes anhöriga och vänner är viktigt från verksamheten för att på ett bra sätt stödja önskat umgänge.

Övergripande

Servicebaserna – frågor från liberalerna på nämndmöte 1 juni 2017. Föreningarnas svar till liberalerna bifogas.